

(א) עוקצין פ"ה מ"ה, (ב) ק"ה ל"ג, (ג) [נס], (ד) [ז"ל אלוור], (ה) [ז"ל אלנור], (ו) [ימות סד, וינס אי אמר ר' יצחק], (ז) [ז"ל אלנור], (ח) [נקמן טו, לו], (ט) [נקמן פ, י], [נקמן י, יז], (י) [ז"ל משחשבו], (יא) [ז"ל יצחק לה], (יב) [ע"י רש"י מענת סה, ד"ה מסא],

הגהות הב"ח

(א) גמרא בשניו מעשה שהמעשה מבטל מיד מחשבה ומיד מחשבה ומחשבה אינה מבטלת לא מיד מעשה: (ב) רש"י ד"ה שהמעשה מבטל:

מוסף רש"י

יורדין לירי טומאה. לירי טורת טומאה (שבת נח): במחשבה. מחבר שחשב עליו שזימנו כמות שהוא עכשיו ולא יוסף מיקון מחר, הוא גמר (מבטל) ומקבל טומאה (שם נב): כגון עור מןהקן סתמו למעטעל עומד וחינו מקבל טומאה על שעשו הנוטלים, חשב עליו לעשותו שלקו, דליתו חסר שום מלאכה, דהשתא מיד רחוי לשלקו, מקבל טומאה מיד (תנחות סו). וכגון גומי כלים, דאמר בהלל שחטין (חולין סה). כל שחמיר לשוף לשכן וגרר, ואמר הם דלחמי חסרון מלאכה הוא וטהוריס, אבל חשב עליו שלא לשוף ושל לאשכח, הביאמו מחשבה לכן, לירי גמר מלאכה ומקלו והבדל (קדושין נט). ואין ערלין מוטומאתן. ממות טומאה שירדה לן ואש"י שערין לא טומא, משומלן עליהן אין ערלין מקבל טומאה (שבת נח). אלא בשינוי מעשה. שיעשה בה מעשה לקלקל, שיצטרם או יתקצר, וכן עד שלא קבלו טומאה עליו ערלין ממות קבלת טומאה שירדה במחשבה זו אלא בשינוי מעשה, עד שחמיל לשוף לשכן וגרר, וקדושין נט). מחבר שחשב על הערר לשנות עשית, ירד לירי טומאה. ואם חזר וחשב עליו לזעזעו, וסדליס לא בטל ממות כל ולא טהר כדך עד שיתן זו חמיל, דחוי שינוי מעשה (שבת נב). מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה. החמיל לשוף יעטל מהס מורת גמר מלאכה לשם כל כיו שירד להו ע"י מעשה שהחליקו ויגלה דעמו שאין מחוסרין עד מיקון זין שירד להו ע"י מחשבה (קדושין נט). מחשבה אינה מוציאה. חשב עליון לשוף לשכן אחר שחשב עליון שלא לשוף לשכן אין יואצין מיד מחשבתן הקלאשונה (שם). בעתר. פליא בלע"ז (יבמות סד). וע"ש בהגהות הב"ח).

סוכה פרק ראשון סוכה

יורדין לירי טומאה במחשבה. (א) מי שחשב עליו שזה יהא גמר מלאכתו כגון שעיצדו לדרגש או לזבזקי כיון שעיצדו מקבל טומאה ואלמלי עיצדו לזעזעו וסדלין אין מקבלים טומאה עד שיגמרו למלאכת הסדלין: **ואין עולים מוטומאתן.** ממחשבת מורת קבלת טומאה אין עולינ במחשבה כגון עיצדו לשלחן ולדרגש וחישב עליו לזעזעו וסדלין אין מחשבתו מבטלתן ממורת קבלת טומאה: **אלא בשינוי מעשה.** עד שיתן זו חמיל: (ב) **מעשה מבטל מידי מעשה.** אפילו עשה זו מעשה מוכיח מתחילה לשלחן כגון שקילצו סביבותיו ליפותו כיון שנתן חמיל זו לחתכו לסדלין מבטל מעשה ראשון וכל שכן שמוציא מידי מחשבה שלא היה בה מעשה: **וכי סימא הני מינ.** דלא מבטלין בתרייתא לקמייתא כללים דחשיבי ומשילא עליו שם כלי במחשבה אינה נוחה להפקיע שמה: **שכספו.** לקמייה מפרש מאי היא: **טהורות.** דגלי דעמיה דלא ניחא ליה זהו וטהרו מלקבל טומאה הידות האלה עוד ולא הביאה טומאה על האוכל עד שיגיע טומאה באוכל עצמו: **ור' יוסי מטמא.** טעמא מפרש לקמן: **בשלמא למאן דאמר.** האי כספו היינו שהמיר

אגדן של עומרין לשון מתבוססת דמתיך (יחזקאל טו) מתגוללת כלומר כיון שהמיר אגדן השבלין מתגוללין בגורן לפי שנוחין להספור. או לשון כנה דמתרגמינן ואת כנו וית בסיסיה (שמות ל) כלומר הכנו לדשן: **שפיר.** לא קשיא לך דאליביה מניח למימר דקיימי רבנן כוותיה כיון שהמיר אגדן דלא הוי אלא כמחשבה בעלמא דגלי דעמיה דלא ניחא ליה צידות שלהן שאין הידות ראויות לשבלין אלא כדי לאוגדן בהם והאי מוכח דלא צעיי לאוגדן: **אלא למאן דאמר כספו ממש.** כשן לידות זבגלי בהמה או במקבת דמו בשמתך זבוס קמינו (תהלים מד) זבוסו את חלקתי (ירמיה יג) והכל דאיכא מעשה רבה הוא דאמר דקא מטהרי רבנן אכל במחשבה לא אמר: **מאי איכא למימר.** אי בקוצר לאכילה מוקמת לה להאיא דלעיל מאי טעמא דרבנן: **הכא נמי.** פלוגתא דאחרים ורבין כשכספן ממש כשמתלך לסיכוך: **האי מאי.** בשלמא גזי פלוגתא דר' יוסי דקא מייירי בגורן איכא למימר טעמא דרבי יוסי דאע"ג דכספן חזו למיהוי ידות וניחא ליה שיהו מחוצרות באוכל כמו שהן. זבוסות מרצי"ה בלע"ז: **הואיל וראויוס הפך.** ראשי

השבליס: **צעטר.** על ידי הידות. עמר פורק"א. ואלמלא הידות אין נוחין להפכן בה דמחון שהס קצרים יואצין מצינ ז' עוקציה של עמר ונשמטיין ממנה והוא כשכספן תחלתן לא לזטלן נתכוון אלא לרכסן: **אלא הפא.** דזעי להו לסקך: **למאי חזו.** ידות אוכליס מעשכסן ואינן אגודות בהן: **בגלייהו.** זקקין שלהס יאחוס וינטלו ראשי השבליס עמיהם: **משום הכי מטמא רבי יוסי.** דקסבר במימרות האמוראים ואמר לי רבי משום דהך משנה מן הטהרות שאין מהס שום גמרא צעולס ולא מפורשת כשאר המשניות לפיכך נוהג הש"ס לומר גופא כדי לפרש: **למה נמשלה נו'.** אגב דאמר הואיל וראויות להפך צעטר נקט נמי הא מלתא למה נמשלה נו' דכתבי ועתה (ל אל ה') (זראשית כה) ויעתר לו (שם): **ברתני' מסכנין בנסרים.** זגמרא מפרש פלוגתמיהו: **נתן עליה נטר שהוא רחב ארבעה.** זגמרא מפרש מאן קמתי לה: **ונלמד שלא יישן חסיו.** דנסר רחב ד' סכך פסול הוא כדאמר זגמרא לרב אליצא דר' מאיר ולשמואל לזברי הכל וסוכה כשרה וכגון דיהביה אלל הדופן דסכך פסול אינו פוסל מן היד אלא בד' אמות דאמרינן דופן עקומה: **גב' מחלוקת בנסרים שיש בהן ארבעה.** שרוב תקרות הבית עשויות מהן: ר' מאיר. דפסיל אית ליה גורת תקרה אי מכשרת זהו אחי למימר מה לי לסקך באלו מה לי ליטב תמת קורות בימי אף היא בנסרים מקורה והוא ודאי פסול דסוכה אמר רחמנא ולא צימו של כל ימות השנה: **אבל בנסרים שאין בהם ד'.** שאין רוב תקרות עשויות מהן: דברי הלל כשרה. דלא דמי לתקרה דלגזור בהו: **בשאינ בהן ד' מחלוקת.** בהואו מכשר ר' יהודה משום דאין רוב תקרות עשויות מהן לא גורינן בהו ור' מאיר חייש למיעוט שיש מיעוט העושין תקרה מהן: **אין בהן ארבעה.** קפסיל ר' מאיר: **אפילו בפתוחות משלש.** בתמיה: **הא קניס בעלמא ניהו.** וא"כ צמאי מכשר: **א"ר פפא הכי קאמר.** שמואל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה נו': **שיעור מקום.** דאין רשות בפתוח מרררררר: **לא גורינן.** משום תקרה דלא חשיבי לעשות תקרה מהן: **כיון דנפקי מקורם לצדו.** שאם היה אויר במקום אחד מהם לא מני למימר לצד חשיבי להיות דומות לתקרה וגזרי': **סגן נתן עליה נטר נו'.** קא סלקא דעמיה דזבי הכל היא וכשרה וכגון שנתנו מן היד דאמרינן דופן עקומה ולא חשיבי סכך למיפסלה: **שני סדינין מטטרפין.** לארבעה טפחים לפסול צסוכה משום סכך פסול שסיכך בזצר המקבל טומאה וסכך פסול בצמלע פוסל בארבעה:

מחלוקת, ר' מאיר גור הני משום תקרה, סבר מאן דחזו דמכשרינן בנסרים שיש בהן ד' טפחים אתי לאכשורי תקרה, ור' יהודה לא גזר. ושמואל אמר בשיש בהן ג' טפחים מחלוקת, ר' יהודה סבר כיון דלית בהו ד' טפחים דאינון מקום לא גורינן, ור' מאיר סבר כיון דנפקי משלשה דהוא לבוד גורינן. ואקשינן עליה דרב ממתני', דתנן נתן עליה נטר שרחב ד' טפחים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו. קס"ד מתני' דברי הכל היא, קשא לרב דאמר בשיש בהן ד' טפחים ר' יהודה מכשר אי הכי לר' יהודה אמאי לא יישן תחתיו, לאו מכלל דסבר ר' יהודה דנסר פסול הוא. ומשני רב, הא מתני' לאו דברי ר' יהודה היא אלא ר' מאיר היא דאית ליה גורת תקרה, ורבי יהודה פליג ואמר כשרה ויישן תחתיו. תא שמע שני סדינין מטטרפין

יד.

ב"ל ידות האובכ"ין שבספן בגורן טהורות. משנה היא פ"ק דעוקצין (מ"ה): **בעתה.** זכרף הבא על יצמתו (יצמות דף סד.) פי' זקונטרס עמר פליא בלע"ז ולא יתכן דצלל ידות נמי יכול להפך בה את התצואה והיא נקראת רמת שמתרינן בה את התצואה מן המון שלה כדכתיב (ישעיה ל) אשר זויה צרמת וצמורהכאכאופירשפורק"אוכןעיקר(י):

ב"ל ידות האובכ"ין שבספן בגורן טהורות. משנה היא פ"ק דעוקצין (מ"ה): **בעתה.** זכרף הבא על יצמתו (יצמות דף סד.) פי' זקונטרס עמר פליא בלע"ז ולא יתכן דצלל ידות נמי יכול להפך בה את התצואה והיא נקראת רמת שמתרינן בה את התצואה מן המון שלה כדכתיב (ישעיה ל) אשר זויה צרמת וצמורהכאכאופירשפורק"אוכןעיקר(י):

בספן ממש מאי איכא למימר הכא נמי שבספן ממוש אי הכי מאי טעמייהו דאחרים דאמור רבבי יוסי דתנן (א) רבי יוסי מטמא האי מאי בשלמא התם טעמא דרבי יוסי חויה לכדרכי שמעון בן לקיש דאמר רבי שמעון בן לקיש הואיל וראויות להופכן בעתה אלא הכא למאי חויה חויה לכי סתר למנקט להו בגלייהו גופא כל ידות האוכלין שבספן בגורן טהורות ורבי יוסי מטמא מאי בספן רבי יוחנן אמר בספן ממש ר' (א) (אליעזר) אומר התיר אגדן בשלמא לרבי (א) (אליעזר) דאמר בספן התיר אגדן היינו דמטמא רבי יוסי אלא לרבי יוחנן דאמר בספן ממש אמאי מטמא רבי יוסי א"ר שמעון בן לקיש הואיל וראויות להופכן בעתה (א"ר) (אליעזר) למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתה לומר לך מה עתר זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקב"ה ממדת אכזריות למדת רחמנות: **ברתני'.** (א) מסכנין בנסרים דברי רבי יהודה ורבי מאיר (א) אומר (א) נתן עליה נטר שהוא רחב ארבעה טפחים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו: **גב' אמר רב** מחלוקת בנסרין שיש בהן ארבעה דרבי מאיר אית ליה גורת תקרה ורבי יהודה לית ליה גורת תקרה אבל בנסרין שאין בהן ארבעה דברי הכל כשרה ושמואל אמר בשאין בהן ארבעה מחלוקת אבל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה אין בהן ארבעה ואפי' פחות משלשה הא קניס בעלמא ניהו א"ר פפא הכי קאמר יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה פחות משלשה דברי הכל כשרה מ"ט קניס בעלמא ניהו כי פליגי משלשה עד ארבעה מר סבר כיון דליתנהו שיעור מקום לא גורינן ומר סבר כיון דנפקי להו מתורת לבוד גורינן תנן נתן עליה נטר שהוא רחב ארבעה טפחים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו בשלמא לשמואל דאמר בשאין בהן ארבעה מחלוקת אבל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה משום הכי לא יישן תחתיו אלא לרב דאמר בשיש בהן ארבעה מחלוקת אבל אין בהן ארבעה דברי הכל כשרה לר' יהודה אמאי לא יישן תחתיו מי סברת דברי הכל היא סיפא אתאן לרבי מאיר תא שמע (א) שני סדינין מטטרפין שני

שני נוחין להפכן בה דמחון שהס קצרים יואצין מצינ ז' עוקציה של עמר ונשמטיין ממנה והוא כשכספן תחלתן לא לזטלן נתכוון אלא לרכסן: **אלא הפא.** דזעי להו לסקך: **למאי חזו.** ידות אוכליס מעשכסן ואינן אגודות בהן: **בגלייהו.** זקקין שלהס יאחוס וינטלו ראשי השבליס עמיהם: **משום הכי מטמא רבי יוסי.** דקסבר במימרות האמוראים ואמר לי רבי משום דהך משנה מן הטהרות שאין מהס שום גמרא צעולס ולא מפורשת כשאר המשניות לפיכך נוהג הש"ס לומר גופא כדי לפרש: **למה נמשלה נו'.** אגב דאמר הואיל וראויות להפך צעטר נקט נמי הא מלתא למה נמשלה נו' דכתבי ועתה (ל אל ה') (זראשית כה) ויעתר לו (שם): **ברתני' מסכנין בנסרים.** זגמרא מפרש פלוגתמיהו: **נתן עליה נטר שהוא רחב ארבעה.** זגמרא מפרש מאן קמתי לה: **ונלמד שלא יישן חסיו.** דנסר רחב ד' סכך פסול הוא כדאמר זגמרא לרב אליצא דר' מאיר ולשמואל לזברי הכל וסוכה כשרה וכגון דיהביה אלל הדופן דסכך פסול אינו פוסל מן היד אלא בד' אמות דאמרינן דופן עקומה: **גב' מחלוקת בנסרים שיש בהן ארבעה.** שרוב תקרות הבית עשויות מהן: ר' מאיר. דפסיל אית ליה גורת תקרה אי מכשרת זהו אחי למימר מה לי לסקך באלו מה לי ליטב תמת קורות בימי אף היא בנסרים מקורה והוא ודאי פסול דסוכה אמר רחמנא ולא צימו של כל ימות השנה: **אבל בנסרים שאין בהם ד'.** שאין רוב תקרות עשויות מהן: דברי הלל כשרה. דלא דמי לתקרה דלגזור בהו: **בשאינ בהן ד' מחלוקת.** בהואו מכשר ר' יהודה משום דאין רוב תקרות עשויות מהן לא גורינן בהו ור' מאיר חייש למיעוט שיש מיעוט העושין תקרה מהן: **אין בהן ארבעה.** קפסיל ר' מאיר: **אפילו בפתוחות משלש.** בתמיה: **הא קניס בעלמא ניהו.** וא"כ צמאי מכשר: **א"ר פפא הכי קאמר.** שמואל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה נו': **שיעור מקום.** דאין רשות בפתוח מררררר: **לא גורינן.** משום תקרה דלא חשיבי לעשות תקרה מהן: **כיון דנפקי מקורם לצדו.** שאם היה אויר במקום אחד מהם לא מני למימר לצד חשיבי להיות דומות לתקרה וגזרי': **סגן נתן עליה נטר נו'.** קא סלקא דעמיה דזבי הכל היא וכשרה וכגון שנתנו מן היד דאמרינן דופן עקומה ולא חשיבי סכך למיפסלה: **שני סדינין מטטרפין.** לארבעה טפחים לפסול צסוכה משום סכך פסול שסיכך בזצר המקבל טומאה וסכך פסול בצמלע פוסל בארבעה:

מחלוקת, ר' מאיר גור הני משום תקרה, סבר מאן דחזו דמכשרינן בנסרים שיש בהן ד' טפחים אתי לאכשורי תקרה, ור' יהודה לא גזר. ושמואל אמר בשיש בהן ג' טפחים מחלוקת, ר' יהודה סבר כיון דלית בהו ד' טפחים דאינון מקום לא גורינן, ואקשינן עליה דרב ממתני', דתנן נתן עליה נטר שרחב ד' טפחים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו. קס"ד מתני' דברי הכל היא, קשא לרב דאמר בשיש בהן ד' טפחים ר' יהודה מכשר אי הכי לר' יהודה אמאי לא יישן תחתיו, לאו מכלל דסבר ר' יהודה דנסר פסול הוא. ומשני רב, הא מתני' לאו דברי ר' יהודה היא אלא ר' מאיר היא דאית ליה גורת תקרה, ורבי יהודה פליג ואמר כשרה ויישן תחתיו. תא שמע שני סדינין מטטרפין

עין משפט ונר מצוה

צב א מ"י פ"ה מהל' טומאת אוכלין הלכה ה:

צב ב ג מ"י פ"ה מהל' סוכה הלכה ז סגן עשין פת טע"ש א"ח סימן מרכט סעף יח:

לעיו רש"י

מריציה"ה (מציידי"ש). מוכס. מוכה. פורק"א. קלשון.

רבינו הגנאל

יורדין לירי טומאתן במחשבה ואין ערלין מיד טומאתן אלא בשינוי מעשה, מעשה מבטל מיד מעשה ומיד מחשבה, מחשבה אינה מבטלת לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה. פי' עור היה, חוישב עליו להיות קטבליא, במחשבתו נעשה כלי ואם נענה בו טומאה נטמא, אבל אם היה קטבליא וחוישב לעשות עור, אינה יוצאה מתורת כלי במחשבה עד שיעשה בה מעשה. דתנין שלחן שנטלה אחת מרגליו טהורה (כ. לו) זהו פירושו כל היורדין לירי טומאה במחשבה, אין ערלין מידי טומאה אלא בשינוי מעשה. וכי תימא שיותן האוכלין במחשבה טמא להו, והתנן בפרק ראשון בעוקצין כל ידות האוכלין שבספן בגורן טהורין, כלומר הכניסן לאוכלין ונמלך עליהן בגורן טהורין, ור' יוסי מטמא. פסיגא של אשכול שריקנה טהורה, שירי בה גריגרי אחד טמאה. פי' בספן פספן, כדגורסי' בעי"ז כיצד מבטלה, קטע ראש אונה, פסה, והוא כמו חכה. ואמרינן בשלמא לר' אליעזר דאמר להתיר אגרון, הנה במחשבה נתנן טהורות אליבא דרבין, שפיר, אלא לר' יוחנן דאמר בספן ממש, כלומר אין מסתלקת תורת מעשה, מאי טעמייהו דרבין דמטהרי הכא במחשבה בלבד. ושנינן הכא נמי רבנן דאמרי' אם פסולת מרובה על האוכלין טהורה, שפספן ממש דהוא מעשה. ואקשינן אי הכי מאי טעמייהו דאחרים דפסלי, הא עבד בהו מעשה ובטליהו. ושנינן אחרים כר' יוסי כביורא להו, דאף על גב דעבד בהו מעשה סבר הואיל וראוי להפכן בעתה, לא בטלה [מרת] ידות מינייהו, אחרים נמי סבוי כיון דלכי סתר לה לסקך חזו למנקט להו מגלייהו, לא בטלי. חריגום לקושש קש לגבבא גילי. למה נמשלה תפלת צדיקים כעתה, שנואמר ירתר יצחק לה' [גורן]. מתני' מסכנין בנסרים דברי ר' יהודה ר' מאיר אוסר. אמר רב בנסרין שיש בהן ד' טפחים

^[1] נהלא דחוי כמז לפירות על סיפא דמתני' דמחשבה אינה מוציאה אפילו מידי מחשבה דהיינו כל היורדין וכו'.

צד א מ"י פ"ה מה' סוכה הל' ז ט"ו ע"ע א"ח ס' מרעט ע"ק י"ז:

רבינו הגנאל

ושני נסרים אין מצטרפין, ר' מאיר אמר נסרין כסדינין. ואקשינן אליב' דרב, אם אלו הנסרים בכל אחד יש בו ד' טפחים למה צריכין צירוף, ד' טפחים ויותר מד' דינסי אחד, צירוף למה לי אף על גב דלא מצטרפי טפחים הן. ומשני רב לעולם דאית בהן בכל אחד ד' טפחים, והאין דקמיני מצטרפין שיש בהן כולם ד' אמות שהם פוסלין אסוכה כרביעין למימר נסך פסול פוסל מן הצד ב' אמות, כותנן בית שנפתח וסיכך על גביו כו'. תניא כרב סיככה בנסרין של ארו שאין בהן ד' טפחים כשרה, ר' יש בהן ד' טפחים, ר' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר. תניא כשמואל סיככה בנסרין שיש בהן ד' טפחים פסולה, ושאיין בהן ד' טפחים, ר' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר. תניא כשמואל סיככה בנסרין שיש בהן ד' טפחים פסולה, ושאיין בהן ד' טפחים, ר' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר. והלכה כרבי יהודה. ומודה ר' מאיר שאם יש בין נסר לנסר כמלא נסר שיש בו פסל ביניהם כו'. ואע"ג דקיימא לן רב ושמואל הלכתא כרב באיסורי, והא איסורי היא, אלא כיון דחזוין רבנן בתראי דשקלי וטרי בהני נסרין דאית בהו ארבעה טפחים אם הפכן בצדיהן וסיכך בהו פסולה או כשרה, ופשת בה נמי רב נחמן פסולה ואוקימנא נעשו כשפודין של מחכה, שמיפני מיניה מדפליגי בהפכן על צדיהן מכלל שאם סיכך בהן (כרבנן) [בדרבן] דברי הכל מאיר היכא דליכא תרתי נסרים כצדדי מצטרפין שני הנסרים לארבעה א"כ אנו מועיל וזהו כללו של דבר דנסר ופסל כמלא נסר צנכרים פחותים מארבעה אפילו כל הסוכה עשויה כן כשרה אפילו תחת הנסרים ואפילו לרבי מאיר דהא ליכא ארבעה במקום אחד וכי פסילי להו ר' מאיר היכא דליכא תרתי נסרים כצדדי מצטרפין שני הנסרים לארבעה א"כ אנו מועיל וזהו כללו של דבר דנסר ופסל כמלא נסר נסר מחנה והיכא דנסרים רחבים ארבעה על ויש צין נסר לנסר כמלא נסר לרבי דאמר לקמן צין מן האמצע צין מן הצד אינו פוסל אלא צד' אמות מיתוקמא הך צרייתא דעידא כולה נסר וכשרה תחת הפסל ולא תחת הברך ולשמואל מיתוקמא כששני הפסלים צנכרים וליכא ארבע אמות עד הדופן וכולה פסולה אף תחת הפסלים חוץ מתחת שני הפסלים שצנכרים דכשרה:

הפבן על צדיהן.

אליבא דרב לא מיתוקמא הך פלוגתא דאמוראי אלא כרבי מאיר וברבנא דארבעה וקיימא לן צפרק מי שהולאחו (עירובין דף מו: ב') ר' מאיר ורבי יהודה הלכה כרבי יהודה אצל לשמואל מיתוקמא שפיר ככולי עלמא ומתוך כך נראה דהלכה כשמואל אף על גב דבעלמא הלכה כרב באיסורי ועוד לקמן פ' לולב הגזול (דף לו: ב') דקאמר רבי יהודה סוכה אינה נוהגת אלא בארבעה מינין שגלולין ופרין מהיא צרייתא דתניא כוותיה דשמואל דקתני סיככה צנכרים של ארו ולא מייתי מהיחא דתניא כוותיה דרב שמע

א"ר אית בהו ארבעה למה להו מצטרפין. להווא לישנא דאמר רב לקמן דצנכרים פוסל בארבעה פריך דלחידן לישנא דאמר דאפילו צנכרים אינו פוסל אלא בארבע אמות לא קשיא מידי: מצטרפין ארבע אמות. ולרבי יהודה אין מצטרפין דאפילו

שני נסרין אין מצטרפין ר' מאיר אומר אף נסרין כסדינין בשלמא לשמואל דאמר בשאיין בהן ארבעה מחלוקת אבל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה מאי מצטרפין מצטרפין לארבעה אלא לרב דאמר בשיש בהן ארבעה מחלוקת אבל אין בהן ארבעה דברי הכל כשרה ה"ד אי דאית בהו ארבעה למה להו לאיצטרופי אי דלית בהו ארבעה אמאי והא קנים בעלמא נינהו לעולם דאית בהו ארבעה ומאי מצטרפין מצטרפין לארבע אמות מן הצד לישנא אחרינא בשלמא לשמואל דאמר בשאיין בהן ארבעה מחלוקת אבל יש בהן ארבעה דברי הכל פסולה מאי מצטרפין מצטרפין לארבע אמות מן הצד אלא לרב בשלמא לר' מאיר מאי מצטרפין מצטרפין לארבע אמות מן הצד אלא לר' יהודה דאמר אפי' יש בהן ארבעה כשרה מאי אין מצטרפין קנים בעלמא נינהו אידי דקאמר ר' מאיר מצטרפין אמר רבי יהודה אין מצטרפין תניא כוותיה דרב תניא כוותיה דשמואל תניא כוותיה דרב סככה בנסרים של ארו שאין בהן ארבעה דברי הכל כשרה יש בהן ארבעה רבי מאיר פוסל ורבי יהודה מכשיר א"ר יהודה מעשה בשעת הסכנה שהביאנו נסרים שהיו בהן ארבעה וסיככו על גבי מרפסת וישבנו תחתיהן אמרו לו משם ראייה אין שעת הסכנה ראייה תניא כוותיה דשמואל סככה בנסרים של ארו שיש בהן ארבעה דברי הכל פסולה אין בהן ארבעה ר' מאיר פוסל ורבי יהודה מכשיר ומודה רבי מאיר שאם יש בין נסר לנסר כמלא נסר שיש בהן ארבעה שיש בהן ארבעה ומודה רבי יהודה שאם נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה טפחים כשרה ואין ישנים תחתיו והישן תחתיו לא יצא ידי חובתו אתמר הפכן על צדיהן רב הונא אמר פסולה ורב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי כשרה איקלע רב נחמן לסורא עול לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי ליה הפכן על צדיהן מהו אמר להו פסולה נעשו כשפודין של מתכת אמר להו רב הונא לכו אמרי' כוותי אמרו ליה ומי אמר לן מר טעמא ולא קבלינן מיניה אמר להו ומי בעיתו מינאי טעמא ולא אמרי לכו לימא מסייע ליה אינה מחזקת כדי ראשו ורובו ושולחנו או שנפרצה בה פרצה כדי שיוזקך בה גדי בבת ראש או שנתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה טפחים אע"פ שלא הכניס לתוכה אלא שלשה טפחים פסולה היכי דמי (מאי) לאו כגון שהפכן על צדיהם לא הכא במאי עסקינן כגון דאנחה אפומא דמטללתא דעייל תלתא לגיזו ואפיק חד לבר דהוה ליה פסל היוצא מן הסוכה וכל פסל היוצא מן הסוכה נידון כסוכה: מתני'

מיינה הא דשמואל עיקר: לקמן (דף ע"ב) פסל היוצא מן רבי

שני נסרים אין מצטרפין. לפסולה דאפילו כולה מסוככת בהן כשרה ור' יהודה היא: צנכרים לשמואל כו'. נוקמא להך פלוגתא נמי בשאיין בהן ד' וקאמר רבי יהודה שני נסרים של שלשה טפחים ואע"ג דנפיק מתורת לצוד אין מצטרפין לפסולה שאף כולה מסוככת בהן ורבי מאיר אומר נסרים מצטרפין לפסולה אס דאמר ר"מ נסרים מצטרפין ומצטרפין חדא מינייהו פסולה לה: קנים צנכרים נינהו. דהא אמר רב אין בהן ארבעה דברי הכל כשרה: ג' אמות מן הצד. דמן הצד אין סכך פסול פוסל אלא צד' דצנכרי מהכי גמירי דופן עקומה וקאמר רבי יהודה שני נסרים של ארבעה ארבעה וכן סידר והולך עד ד"א אין מצטרפין שאף כולה ראוי לסכך בהן דלית ליה גזרת תקרה: צנכרים פסולה. שגזרו העובדי כוכבים גזרה על המנחות: והביאו נסרים שאין הנכרים מכיין שמהא לשם סוכה: ומודה ר' מאיר. צין שיש בהן ארבעה צין שאין בהן ארבעה: שאם יש צין נסר לנסר כו'. ולקמן (דף ע"ב) מוקי לה כסוכה בת שמונה אמות מולמנחות דכי יהיב נסר ופסל עד אמצעה מהאי גיסא וחזר ומתחיל מצדה השני ונותן נסר תחלה ואח"כ פסל כמו כן עד אמצעה הווי להו שני פסלים צנכרים והן של שמונה טפחים ואיכא הכשר סוכה ונסרים שבה לא פסלי לה דאמרינן דופן עקומה עד הפסלים האמצעיים: פסל פסולת גורן ויקב דהוא סכך כשר. והכי נמי מצי למייתי ומודה רבי יהודה צנכר דלית בהו ארבעה דפוסלין שאם יש צין נסר לנסר כו' והאי דנקט רבי מאיר רבותא היא דאפ"י רבי מאיר דמתמי מודה בהא: ומודה רבי יהודה. דאף על גב דלחיהו מיקל בשאיין צנכר ארבעה שיש בהן ארבעה מן הצד שאע"פ שהיא כשרה מן הצד על ידי דופן עקומה לא ישן תחתיו: הפכן על צדיהן. נסרים שיש בהם ארבעה שסיכך בהן ולא הטיל רחצן על הסוכה אלא השכיבן על צידן שהיא פחות מנ': פסולה. כדמפרש לקמן דכיון דיש שם פסול עליהן נעשו כשפודין של מתכת הפסולין לסכך בכל ענין שהופכן: כשרה. דטעמא משום גזירת תקרה וכי האי גוונא לא עבדי אינשי תקרה: עול לגביה רב חסדא ורבה. לשאלו אולי יאמר כדצרייהם: ושאינה מחזקת כדי ראשו ורובו ושולחנו גרסינן. ולי"ג אלא: או שנפרצה בה פרצה. באחת הדפנות סמוך לקרקע: שיוזקך גדי. דהיינו שלשה טפחים: צנכר אס. כהדיא וצריית: היכי דמי. דרחב ארבעה ולא הכניס צו אלא שלשה: לאו שהפכן. כולן על צדיהן וסיככה כולה בהן: דאנחה. ונסר אחד דווקא קאמר: אפומא דמטללתא. אלא רוח רביעי שאין שם דופן דלפקיה מיניה ע"י דופן עקומה דהא אין כאן דופן אלא פתח ואע"ג דלא עיילי כולי' לתוך חלל דפנות הצדדים פסול דההוא עפח דאצדא מייחש נמי כי סוכה דאלו סכך כשר הוה מותר לישן שם ויוצא ידי סוכה דאמרינן: הסוכה כי האי גוונא נידון כסוכה: מתני'

(א) לקמן ז' לו. ט. [שבת כ"ט: ושם נסמן.] (א) [לקמן ז' לו. ד.] (ג) [שם מוספות לקמן ז' לו. ד"ה ר' יהודה.] (ה) [בס"א: אמר.] (ו) [מגילה כג. מ"ד י"ט. סנהדרין י"ז.] (ז) [בב"א: שגזרו גי"ס שמה.]

מוסף רש"י

שני נסרין אין מצטרפין. לפסולה משום גזירת תקרה. שאפילו כולה מסוככת צנכרים כשרה, ר' יהודה קאמר לה דאית ליה מסככי צנכרים (לקמן ז' לו.) אף נסרין כסדינין. מצטרפין לישור סכך פסול לפסולה (שם) משם ראייה. בתמיה (לקמן כח.). כגל ומודה ר' מאיר. כגל אלו שהוא פוסל בהן, ואשם בהן ד' נמי קאי (לקמן י"ז).

מיינה הא דשמואל עיקר: לקמן (דף ע"ב) פסל היוצא מן רבי